

Ho podem fer sostenible?

Una activitat de metodologies del descobrir per treballar en torn de l'exposició «Sinbiotika» de Txaro Maraño al Museu Enric Monjo de Vilassar de Mar

Eulàlia Grau Costa // Joan Miquel Porquer Rigo

Enunciat: Treballem a partir de l'exposició *Sinbiotika* de l'artista Txaro Maraño i generem activitats de diàleg, que mostrin les metodologies de l'artista i del públic –estudiant i forà–.

Procés: Fem revisions i reconstruccions dels procediments i les tècniques d'art a fi de generar respostes: alternatives processuals, per l'elaboració conjunta de noves mirades crítiques sobre la contaminació marina provocada per l'acumulació de residus d'origen plàstic. Volem i podem provocar un canvi?

Per fer-ho: Encadena una sèrie de tres activitats en un ordre d'actes establert.

Activitat 1: *recollim*

Travessem les línies viàries davant del museu i ens apropem a la costa antropitzada per recollir restes de plàstics i altres residus llençats al mar o que aquest ens retorna. Cataloguem les troballes i en determinem les possibilitats de reciclatge creatiu a partir dels exemples i propostes a l'exposició de Txaro Marañón. Plantegem una bateria de preguntes per escrit i en forma d'escultura que es puguin continuar treballant.

Desenvolupament:

Primer acte (30')

- Observa l'exposició, la distribució de les peces, la narrativa i, el que és més important, el diàleg simbiòtic que estableix l'artista amb els residus plàstics que arrossega el mar a la platja.
- Pren una llibreta A6 d'apunts i un llapis dels que se't posen a disposició.

Segon acte (60')

- Travessa les línies viàries que separen el museu de la costa.
- Enregistra en la llibreta el teu camí, les teves troballes i les teves decisions en el procés. No cal que n'acabis les pàgines, però només pots utilitzar el que tens: llapis i quadern.
- Busca tresors de rebuig (plàstics i d'altres procedències) en el litoral i recull aquells que et semblin més interessants.
- Torna al museu amb els registres i els objectes trobats.

Tercer acte (30')

- Selecciona un dels objectes d'entre els tresors que has acumulat.
- Genera una representació gràfica i/o textual d'una possible peça per incorporar a l'exposició. Utilitza un full A5 dels que se't proporcionen i una tècnica perenne per executar-la. La teva proposta pot ser l'inici d'una sèrie per algú altre.

Quart acte (60')

- Treballa amb el grup-classe.
- Disposeu tots els vostres resultats en l'espai expositiu que s'ha reservat. Acumuleu percepcions.
- Formuleu preguntes per escrit dirigides a l'artista, a l'exposició i/o al públic. Dipositeu-les al recipient habilitat.

Condicionants:

- Planteja indicacions per fer canviar la mirada de l'altre. Busca establir índexs de percepció, visions d'estranyesa.

- Realitza les activitats en els espais temporals acotats pels actes.
- Tot allò recollit, en forma gràfica o d'objecte, ha de quedar exposat.

Activitat 2: *proposem*

Recuperem les troballes de la platja, la seva classificació i les preguntes del dia anterior. Apliquem els objectes a peces de pasta ceràmica crua per generar una obra de cocreació i una suma de respostes (i preguntes) al procés de Txaro Marañón. Reproduïm una cadena tròfica de creació artística, deixant empremtes al fang fresc i deixant-lo assecat fins que es desintegri. Ens responem a la qüestió: que en farem més endavant?

Desenvolupament:

Primer acte (temps sense determinar)

- Busca troballes objectuals de rebuig en el teu entorn aquàtic més proper: mar, riu, piscina, font, bassal. Conserva-les i porta-les el dia que visitis l'exposició de Txaro Marañón.

Segon acte (45')

- Treballa amb el grup-classe.
- Observeu l'exposició i l'acció realitzada per les persones participants en l'anterior activitat. Doneu-hi continuïtat.
- Preneu preguntes de l'urna i llegiu-les. Dialogueu amb l'artista.

Tercer acte (75')

- Plantegeu respostes a les preguntes, física i conceptualment, a partir de la inclusió dels objectes trobats que heu portat en fragments de pasta ceràmica crua.
- Treballeu només a partir del tall del bloc de pasta per establir el format inicial. Poseu-vos d'acord en grup en quins verbs o quines accions aplicareu als talls de pasta ceràmica.
- Feu sèries, cadenes tròfiques de peces. Deixeu empremtes en el fang.
- Ordeneu els resultats en l'espai d'exposició. Deixeu assecat.

Quart acte (30')

- Resoleu, finalment, l'última incògnita: I ara, què en fem de tot això que s'ha generat?

Condicionants:

- No altereu les intervencions anteriors, completeu-les sosteniblement.
- Realitzeu les activitats en els espais temporals acotats pels actes.

Activitat 3: *repliquem*

Establim una xerrada amb presència de Txaro Marañón, les seves peces i les propostes de l'alumnat i del públic, per establir un encontre creatiu sobre els residus marins i el seu reaprofitament artístic.

Desenvolupament:

Acte únic (60') – Amb Txaro Marañón i Arnau Moreno Grau

- Treballem en conjunt. Recollim els processos, preguntes, respostes i resultats i els compartim amb el públic assistent.
- Observem les interpretacions de les peces de resposta a l'exposició: els materials, les tècniques i els llenguatges interrelacionats (escultura, dibuix, dansa...).
- Fem difusió de les decisions i les contrarietats.

Condicionant:

⇒ Prenem com a punt de partida (o com a final de la proposta) la següent reflexió de Txaro Marañón: *Intento pensar que, reutilitzant, es podrà solucionar d'alguna manera, però ara mateix no ho veig factible. El plàstic forma part de la natura i està en el que mengem i en el que respirem, integrat al nostre cos. Serà una evolució, però fa por imaginar cap a on. Una involució a un desert àrid i sense aigua seria d'agrair, si més no, estaria net.*

Referències finals: Revisar la pàgina web de l'artista (txaromara.eus) o fer una ullada a l'article d'on extraïem la reflexió de més a dalt («Euskal Keramikagile Garaikideak [Ceramistes bascos]. Txaro Marañón» a *Terrart. Revista ceràmica contemporània*, número 54, any 2019, pàgines 61 a 63).

Ho podem fer sostenible? Recreacions crítiques des de l'art a la contaminació del mar. *Semana de classes obertes i cloenda de l'exposició «Sinbiotika» de Txaro Marañón al Museu Enric Monjo de Vilassar de Mar. Una cadena d'accions i formacions creatives amb alumnat i professorat de la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona. 18-24 d'octubre de 2021. Coordinen:* Eulàlia Grau Costa, Joan Miquel Porquer Rigo, Andrea Martínez Arroyo i Jaume Ros Vallverdú. Amb la col·laboració de Txaro Marañón i Arnau Moreno Grau. **Participen:** Alumnat de les assignatures UEA Nous Recobriments i Continents en Art (U1) i Taller de Creació III (E1) del Grau de Belles Arts UB – Curs 2021-22. **Col·laboren:** Ajuntament de Vilassar de Mar, Grup d'Innovació Docent ATESI (Art, Territori, Estratègia docent, Sostenibilitat i Intervenció social – GINDOC-UB/162) i Grup ApS(UB). **Imatge de portada:** *Sinbionte bihotz arrosa* (2020) de Txaro Marañón (cortesia de l'artista).